

Pospíšil, Ivo

Rusista o slovenské literatuře

Slavica litteraria. 2008, vol. 11, iss. 1, pp. 163-

ISSN 1212-1509 (print); ISSN 2336-4491 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/103382>

Access Date: 05. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

literátů Lago di Garda, se zasloužili především Sergio Bonazza a jeho mladý asistent, rusista Stefano Aloe. Sborník přednesených referátů, který vyjde k XIV. mezinárodnímu sjezdu slavistů, bude i přes

svůj historický rozměr cenným příspěvkem k hlubšímu pochopení institucionálních i obrových procesů, jimiž současná slavistická studia procházejí.

Miloš Zelenka

RUSISTA O SLOVENSKÉ LITERATUŘE

Slovenský rusista mezinárodní pověsti Andrej Červeňák vydal soubor svých studií o slovenské literatuře, v nichž uplatňuje svůj komparatistický záběr a antropologický přístup. (A. Červeňák: Tridsať statí o slovenskej literatúre. Filozofická fakulta UKF v Nitre, Spolok slovenských spisovateľov, Nitra 2007). Středem pozornosti jsou slovenští spisovatelé, obvykle však současně i ti, kteří se literaturou sami zabývají. Charakteristickým příkladem je Pavol Janík, kardinál Ján Chryzostom Korec, Pavol Štrauss, Ladislav Ťažký nebo Laco Zrubec či Ján Tužinský, ale najdeme tu i čisté vědce, například Dionýze Ďurišinu, jemuž je tu věnována komparatistická studie, nebo archeologa Jozefa Vladára.

Červeňák napsal tyto studie „lehkým perem“, ale s těžkým problémovým ostřím. Například ve studii o Janíkovi mimo jiné zkoumá, jak je jeho dílo přijímáno, resp. překládáno v slovanských zemích, neboť

právě tam tohoto autora čtou, v případě D. Ďurišina se zase zamýšlí nad ontologickým významem pojmu „vliv“, o němž v roce 1979 proběhla na stránkách revue *Slavica Slovaca* rozsáhlá diskuse, jejímž prvotním cílem bylo tento pojem z komparatistické terminologie odstranit, v případě J. Tužinského nebo J. Ch. Korce se zamýšlí nad jejich vztahem k ruské literatuře a kultuře. Bývá obvyklejší, když například u nás bohemisté zabloudí do luhů a hájů cizích literatur: dobrým příkladem je ovšem F. X. Šalda; opačně je to vzácnější, ale o to cennější. Soubor již vydaných studií A. Červeňáka svědčí o tom, jak je užitečný a plodný pohled na mateřskou literaturu z hlediska širších srovnávacích souvislostí, očima toho, kdo se celý život primárně zabývá jinou literaturou, a má tudíž i hlubší vhled od jiné kultury a jejího kontextu.

Ivo Pospíšil

SKORUNKA O TVŮRČÍM PSÁNÍ

Skorunka, F.: *Úvod do tvůrčího psaní*. Jihočeská univerzita, Pedagogická fakulta, České Budějovice 2006, 95 s. ISBN 978-80-7040-936-7

Za poslední desetiletí se na našem knižním trhu objevila celá řada publikací věnovaných tvůrčímu psaní. Někdy se jedná o spíše teoretické sborníky psané většinou literárními vědci, jindy zase o praktické příručky, jejichž autoři nezdídko mívají ambice jak literárně umělecké, tak kritické a teoretické. Do druhé z obou skupin spadá představovaný text. František Skorunka (*1944) v sobě spojuje literární teorii s literární praxí. Obojí se hojně promítá do jeho nejnovějšího publikačního počínu. Knihu strukturoval jako sled deseti „Slov“, každé z nich pojednává o určitém problému a má esejistický charakter. Autor záměrně zvolil nekonvenční a volnější pojetí výkladu, což ostatně vyžaduje i sám předmět tvůrčího psaní, který nelze považovat za „klasickou“ vědeckou disciplínu.

Po krátkém úvodu nazvaném *Na slovo, slovičko...* následuje druhá kapitola věnována zdrojům tvorby, kam autor zařadil psychologické zdroje, intu-

ici a inspiraci. Skorunka však nepodává suchopárný výklad, kde by se pouze snažil vysvětlit a charakterizovat, co je to intuice či inspirace, ale ukazuje, jak se na to či ono dívali různí spisovatelé nebo představitelé odlišných tvůrčích odvětví. Ve třetí části se zaměřil na předpoklady tvůrčího psaní. Kromě talentu, který je jistě důležitý, nikoliv však samospasitelný, klade Skorunka důraz na racionální složku, tedy na tvůrčí aktivity, které jsou v přímé souvislosti s vědomím. Mezi ně patří paměť, jako předpoklad fantazie a imaginace, pozorování a sebeprojekce, experiment (jehož podstata tkví ve vytváření umělých podmínek pro odhalení nepoznaných možností člověka), „řemeslo psát“, čímž není myšleno nic jiného, než jistá forma disciplíny umožňující pravidelnou práci nad textem (což je mimochodem nutné pro jakékoliv psaní, zejména studenti bývají často rozčarováni, že diplomové práce se rodí mnohem pomaleji, než by se mohlo zdát).

Čtvrté „Slovo“ pojednává o příběhu, o tom, kde má své kořeny bytostná lidská touha vyprávět a jak se příběh různě proměňoval, ať už bylo spisovatelovou snahou moralistní poučení či zachycení pravdy až po